

УДК 687.112+687.016.5

ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ СТОКОВИХ РЕЧЕЙ

Ю. ОРЛЮК, А. НІКУЛІНА

Українська інженерно-педагогічна академія

Екологічний спосіб життя в даний час перетворюється в один з провідних трендів. У наші часи утилізація відходів стала актуальною темою, тому з'явилися терміни, поняття, які означають різні шляхи переробок. Жити без відходів неможливо, але нормою має стати поступове зниження кількості сміття.

Сучасну епоху можна назвати «епохою переспоживання». Надмірне споживання співвідноситься з використанням продуктів і товарів, що перевищує базові потреби людини. Постійне оновлення речей призводить до появи величезної кількості сміттєзвалищ, при цьому утилізується набагато більше, ніж споживається. Говорячи про щастя людини в сучасному суспільстві, можна відзначити, що найбільше задоволення йому приносить сам процес покупки, а не набутий продукт.

Кожен із нас може зробити свій внесок у зниження відходів — адже більша частина вмісту полігонів могла б вирушити на переробку, якби роздільне збирання сміття було впроваджено у стійкі побутові звички мешканців світу. Сортування дозволяє дати друге життя більшому обсягу сировини, спрощує утилізацію, а головне – покращує екологічну обстановку, скорочуючи кількість звалищ.

У нашому дослідженні ми звернули увагу на український бренд одягу у ресайклінгу “BETTER”. Основним призначення цього бренду є можливість дати нове життя старим речам. Приклад наведено на рис. 1.

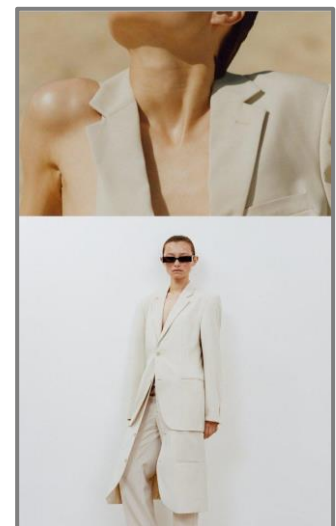
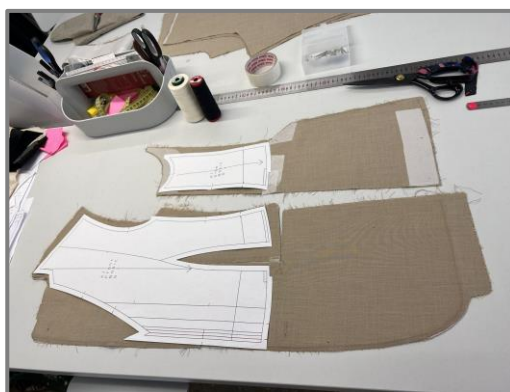

Рис. 1. Процес переробки стоків речей

Головним завданням є переробка чоловічих костюмів та інших речей на жіночий лад, за рахунок того, що скуповуються стоківі та непродані речі колекцій швейного одягу.

Кількість стокових магазинів щорічно збільшується, тим не менш, вони досить рідко конкурують між собою, тому що різні магазини часто закупають одяг і взуття різних брендів, а також не завжди у них є весь розмірний ряд.

Переробка виробів та їх оновлення вимагають певних стилістичних і конструктивних змін костюма. При переробці одяг може потерпіти як мінімальні зміни, так і повну втрату пізнаванності, утворюючи унікальну річ в єдиному екземплярі. Наприклад, для мінімальних змін можна використовувати обробку декором, зміна фактури виробу, нашивання латочок, заміну або видозміна деталей, ґрунтуючись на аналізі модних тенденцій (гудзики, клапани кишень, манжети). До повної видозміни можна віднести фарбування виробу, заміну деяких частин виробу на контрастні тканини по пластичності, кольору, фактурі, щільності, а також зміна форми шляхом перешивання виробів під конкретну фігуру. У сукупності всі ці фактори створюють нову стилістику виробу.

Таким чином, можна виявити основні напрямки конструктивних і стилістичних прийомів у переробці готових виробів (Рис.2):

- контраст елементів композиції виробу, використаних матеріалів виробу;
- застосування реконструктивного методу формоутворення;
- асиметрія деталей крою, колірних плям і розташування об'єктів декору;
- порушення звичних пропорцій і балансу;
- клаптеве шиття, печворк;
- з'єднання різних відтінків на основі контрасту, нюансу, і за принципом колірних гармоній;
- поєднання елементів одягу з різних асортиментних груп;
- аплікації і додатковий декор;
- самостійна набійка принта;
- фарбування тканини виробу.

Застосування даних напрямків дозволяє створювати різностильовий одяг. Асортиментну групу можна змінювати за допомогою зменшення або збільшення довжини, додавання різних тканин; видозмінювати конструктивні особливості з метою отримання нової форми; доповнювати зношену річ актуальними принтами, нашивками, аксесуарами.

Відносно даної проблеми науковцями (О.Ф. Балацький, В.Г. Братчиков, О.О. Веклич, Г.П. Виговська, А.Д. Козлов, Р. Мюррей, М.Б. Плущевський, С. Поу, М.Ф. Реймерс, В.А. Уліцький та ін.) розроблені теорії (ресайклінг, дуансайклінг, апсайклінг, фрісайклінг), які припускають у перспективу можливість збільшення використання відходів через їх соціально-економічну значущість для країн.

Ресайклінг у перекладі з англійської означає «процес виробництва сировини із вторинних відходів». Ресайклінг в прямому сенсі позначає «повторний цикл». Це будь-який процес, в якому відходи переробляються в

нові продукти, матеріали або речовини, які підходять для використання за, або по якомусь іншому призначенню.

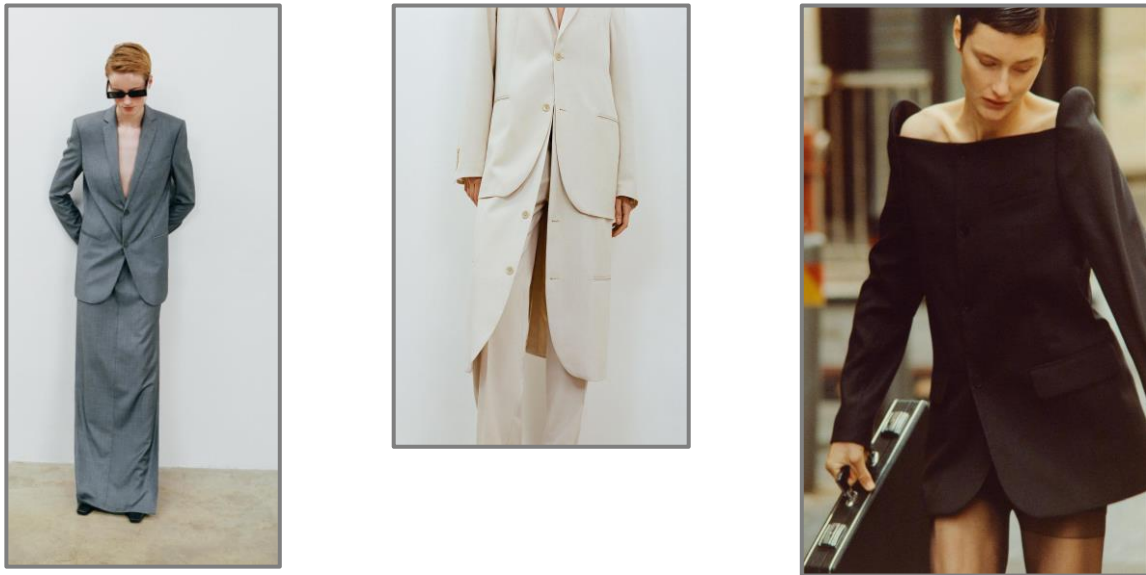

Рис. 2. Приклад оновлених речей виробництва “BETTER”

Ресайклінг передбачає застосування в якості основних матеріалів для виготовлення продукції вінтаж, а також різноманітні обрізки і залишки, в тому числі дефектні. Переробка в тому чи іншому масштабі таких матеріалів, як скло, папір, алюміній, асфальт, залізо, тканини і різні види пластику. Також з глибокої давнини використовуються в сільському господарстві органічні сільськогосподарські і побутові відходи. Такі фракції, як папір, пластик, метал, скло і складніші композитні матеріали, наприклад, тетрапак можуть бути перероблені і трансформуватися до повної невпізнанності. Кожен матеріал має граничну кількість разів, яку він може бути перероблений: наприклад, целюлозне волокно можна переробляти до 6 разів, пластик – 4-5 разів.

Даунсайклінг - це підвид ресайклінгу, тобто теж переробка. У процесі переробки якість сировини знижується, тому з неї не можна зробити ідентичний продукт. Сировину можна використовувати для виготовлення товарів з інших груп. Наприклад, пляшка з PET може бути перероблена в синтетичні волокна та стати футболькою або ковроліном. При цьому ковролін вже не вдасться переробити в пляшку, тому що якість сировини свідомо нижча. До прикладів даунсайклінгу можна віднести переробку одягу. Речі, непридатні для подальшого використання подрібнюються і перетворюються на регеноване волокно, яке можна використовувати як набивання для м'яких меблів або в будівельних матеріалах. Але при цьому із цього набивання вже можливо знову зробити одяг.

Апсайклінг – це доопрацювання, перевинахід, спроба побачити нові форми вже існуючих. При певній майстерності і креативності багато людей і компанії перетворюють матеріали, що відслужили свій термін, в товари вищої якості, ніж їх джерело. Це процес переробки старих чи викинутих

матеріалів у щось корисне та красиве. Це не тільки популярний зараз DIY-мето, коли, наприклад, старе піаніно перетворюють на нову та цікаву полицю для книг, а й промислове виробництво. Прикладів апсайклінгу зараз є маса, починаючи від колекцій одягу, за основу яких береться секонд-хенд до світильників зі старих мотоциклетних ліхтарів або водопровідних труб. Апсайклінг іноді називають творчою переробкою.

Фрісайклінг (freecycling) – новий тип поводження з непотрібними речами та предметами, що полягає у віддаванні непотрібних речей чи обміну їх на щось інше. Усі ці методи пропонують абсолютно різну концепцію переробки відходів. Кожен з них по-своєму цікавий і креативний, що дає змогу людям, що турбуються про екологію, обрати найзручніший і рятувати своїми діями планету від смітєвої кризи.

Необхідністю вдосконалення і частого поновлення одягу є затребуваність підтримки екологічної ситуації в світі. Переробка одягу все більше набирає популярність не тільки серед споживачів, але і серед світових марок. Всі види перетворення готових виробів знаходяться на професійному рівні і міцно закріпилися в світовій індустрії моди.

Розвиваючись за певними законами, індустрія моди швидко і точно реагує на всі події, що відбуваються в світі, обумовлюючи якісні зміни як у всім предметному оточенні людини, так і в використовуваній їм одязі. Існуюча теорія проектування будується на еволюційному підході, що представляє костюм як систему, безперервно змінюється в часі і просторі. У зв'язку з цим актуальним є оновлення виробів в напрямку upcycling, з урахуванням нових тенденцій, структурного аналізу форми костюма, виявлення механізмів формоутворення і прийомів конструктивного моделювання вихідної речі для перетворення в нову.

Досягненню цієї мети служать осмислення сутності та основних властивостей форми, виявлення детальних конструктивних і стилістичних властивостей сучасної переробки одягу, розгляд різноманітності і специфіки рішення модних жіночих виробів з урахуванням модних тенденцій.

Література

1. Гарантія правильного відновлення (утилізації), видалення відходів [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://ecological.investments/odyag,-vzuttya.html>
2. Офіційний сайт українського бренду BETTTER : <https://bettter.us/>
3. Нова екомода: Як виробники одягу намагаються покінчити із забрудненням навколишнього середовища [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://investory.news/nova-ekomoda-yak-virobniki-odyagu-namagayutsya-pokinchiti-iz-zabrudnennyam-navkolishnogo-seredovishha/>